

COPIE - MEMORANDUM

cc. H
DIE/AE

996. EG/uitvoering
verdrag

Van:
Aan:
Onderwerp:

Chef DIE

19 juli 1973

T via DGES en S

Datum:

nr. 639

Openbaarheid Raadsdiscussie

Verzonden 20 JULI 1973

Verzonden 20 JULI 1973

Op Uw verzoek memoreer ik in het onderstaande het gesprek dat ik gisteren met U mocht voeren over de openbaarheid van de discussies van de Raad van de Europese Gemeenschappen voorzover het de wetgevende arbeid van deze Raad betreft.

Uw uitgangspunt was dat de Raad in toenemende mate in feite de wetgevende instantie van de Gemeenschap is. De Raad is dan ook niet zozeer te vergelijken met een nationale ministerraad maar, voor wat betreft de legislatieve functie veeleer met een nationaal parlement. Door de geheimhouding wordt de Europese burger echter niet bij het besluitvormingsproces betrokken hetgeen weer tot gevolg heeft dat de Europese integratie weinig steun ondervindt bij de burgerij. Het is principieel onjuist dat de wetgeving zich in het geheim afspeelt. Naast deze principiële argumenten voerde U nog aan dat openbaarheid de ministers zou verhinderen om, zoals dat herhaaldelijk gebeurt, onhoudbare standpunten te vertolken. Bovendien is de geheimhouding inefficiënt aangezien thans iedere minister zijn eigen informatie aan de pers verstrekt hetgeen leidt tot de zgn. democracy by leakage. Tenslotte dient bedacht te worden dat de verdragen de geheimhouding niet voorschrijven.

Mijnerzijds is er allereerst op gewezen dat er over de theoretische wenselijkheid van openheid t.a.v. de wetgeving uiteraard geen verschil van mening bestaat. De vraag is echter of men, wat het functioneren van de Raad betreft, deze wel kan vergelijken met een nationaal parlement. De standpunten die in laatstgenoemde instelling worden ingenomen berusten op persoonlijke of partij-overwegingen of zijn ingegeven door bepaalde belangen die men wenst te behartigen. Deze standpunten worden geconfronteerd met die van veel andere vertegenwoordigers hetgeen een afweging van de verschillende belangen mogelijk maakt, waarna tenslotte tot stemming kan worden overgegaan. Men mag aannemen dat het aldus genomen besluit de synthese is van de verschillende opvattingen en belangen en in overeenstemming is met het nationale belang zoals de meerderheid dat ziet.

In een Raadszitting daarentegen, komen de leden met standpunten die reeds het gehele nationale proces van synthese hebben doorgemaakt. Confrontatie met andere standpunten wil zeggen confrontatie met belangen van andere Lid-Staten en de synthese die de Commissie eigenlijk zou moeten aangeven verdwijnt vaak in het gevecht onder de tafel.

COPIE - MEMORANDUM

Van:

Datum:

Aan:

Onderwerp:

-2-

Openbaarheid zou daarentegen wèl een goede zaak kunnen zijn indien het proces van besluitvorming zo zou verlopen als wij ons zelf dit voorstellen, d.w.z. conform de bedoelingen van de auteurs van de verdragen die een veel grotere rol aan de Commissie hebben toegekend en niet de eindeloze onderhandelingen op alle mogelijke niveaus hebben voorzien. Openbaarheid zou de ministers alleen maar stijven in hun vaak onmogelijke standpunten, aangesien zij immers praktisch een veto hebben en thuis niet kunnen verdedigen waarom zij hiervan geen gebruik hebben gemaakt. Bovendien licht men met openbaarheid van de Raadszittingen slechts een tipje van de sluier op: een groot gedeelte van de onderhandelingen vindt immers in werkgroepen en in het Comité van PV's plaats.

Het is beter ons thans te concentreren op de verbetering van de besluitvorming, zoals wij die zien en de openbaarheid na te streven in het kader van een meer algemene wijziging van de institutionele structuur die samenhangt met de E.M.U. en met de Europese unie.

De conclusie was dat tijdens de aanstaande Raadszitting slechts in zeer algemene zin van de wenselijkheid van openbaarheid melding zou worden gemaakt maar niet als een onderwerp dat thans zou moeten worden bestudeerd.